

סוג הבדיקה : בגרות
מועד הבדיקה : קיץ תשפ"ב 2022
מספר השאלה : 022262

מועד קיז

מדינת ישראל
משרד החינוך

ההיסטוריה

תוכנית חדשה 30%

הוראות לנבחן

א. משך הבדיקה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלה ופתח הערה: בשאלון זה פרק אחד ובו ארבע שאלות.

ענו על שתי שאלות.

מן השאלות שתבחרו לענות עליהן, חובה לבחור לפחות אחד שיש בה מקור.

(2 x 50) סך הכל – 100 נקודות

שימוש לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם אינם חייבים לבחור בשאלת שיש בה מקור.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. המליצה לחלוקת זמן: כ- 40 דקות לכל שאלה.

כתבו במחברת הבדיקה בלבד. רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתבת טיוטה בדף שאינו במחברת הבדיקה עלולה לגרום לפסילת הבדיקה.
הנחהיות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים ומכוונים לנבחנות ולנבחנים אחד.

בהצלחה!

השאלות

בית שני – עם מקדש לעם הספר

ענו על שתיים מן השאלות 1- 4 (לכל שאלה 50 — נקודות).
מן השאלות שתבחרו לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שאלה אחת שיש בה מקור.

1. המדינה החשמונאית ושליטה

- א. הציגו שתיים מן הפעולות של השליטים החשמונאים, לביסוס מעמדם בבית ומחוץ.
הסבירו כיצד כל אחת מן הפעולות שהציגם בסיסה את מעמדם. (22 נקודות)
- ב. הסבירו שתיים מן הפעולות של השליטים החשמונאים שעוררו התנגדות לשלטונם בקרבת היהודים.
(28 נקודות)

2. מקור- השלטון הרומי ושלטון הורדוס

- א. הציגו שני הבדלים בין השלטון הרומי העקיף ובין השלטון הרומי ישיר.
הסבירו כיצד כל אחד מדויסי שלטון אלה שירתו את האינטרסים של רOME. (20 נקודות)

ב. לפניכם קטע מן הספר "קדמוניות היהודים" מאת יוסף בן מתתיהו, העוסק בדמות של הורדוס .

אם ניתן דעתנו על הנדיות והטובות שנаг [הורדוס] כלפי כל האנשים, לא יתכן כי מישחו, אפילו
مالה שמחיתים את ערכו, יכחיש ולא יודה כי היה בו טبع של עשה חסדים גדול ביותר.
ואולם כשייביט אדם אל מעשי הנקמה והעוז שביצע כלפי נתיניו ובני משפחתו הקרובים ביותר ויכיר את
מזגו הקשה שקשה היה לפניו, יראה בו טבע של היה שכל מתיינות זרה לו.
... אני סבור ששיבחה אחת לשני (הנגידים) האלה. שכן מאחר שהיא אוהבת כבוד ונכנע במידה מופרצת
לייצר (לדחף) זהה, הוא היה נדיב כאשר נזדמנה לו תקווה לזכרון בעtid או לתחילת השעה.
[...] ואשר לבני משפחתו, הרי אם איש (מהם) לא התרפס [התחנן] לפניו בדיבורו ... או אם נדמה היה
שהוא [בן המשפחה] פועל נגד שלטונו לא יכול [הורדוס] לשולט ברוחו, ונפרע מקרוביו ומידידיו כאחד
והתנקם בהם כמו באויבים ... מתווך רצונו להיות הנערץ היחיד.

וראה לייצר זה, שהיא הייצר (לדחף) הגדול ביוטר בו, משמשים לי גם המעשים שנעשו לכבודם של קיסר
ואגריפס ושאר ידידי : בדברים שהחניך לחזקים ממנו, באותו הדברים עצם רצה שיחניכו גם לו.

(מעובד על פי י' בן מתתיהו, קדמוניות היהודים, תרגום : א' שליט, מוסד ביאליק, 1963, עמ' 218)

הסבירו על פי הקטע כיצד יוסף בן מתתיהו מסביר את מעשי המנוגדים של הורדוס ?
בתשובתכם התייחסו לשניים מעשי של הורדוס . (30 נקודות)

3. "המרד הגדול"

א. לפניכם שלושה מן הגורמים למרד הגדול:

- מתח בין יהודים ונוקרים
- מצוקה כלכלית
- תסיסה משיחית

בחרו בשניים מן הגורמים האלה, והסבירו את ההשפעה של כל אחד מהם על פרוץ המרד הגדול.

(20 נקודות)

ב. הציגו את תוצאות "המרד הגדול" בתחום הדתי, בתחום הדמוגרפי ובתחום הכלכלי.

הסבירו את הסכנה שנשקפה לעם היהודי בעקבות תוצאות אלה. (30 נקודות)

4. מקור - מירשלים לבנה

א. לפניכם קטע מן התלמוד העוסק בשאלת המשך החיים היהודיים לאחר חורבן בית המקדש..

כשרב בית המקדש השני רבו פרושים (אנשים שפרשו מהנאות החיים) בישראל שלא לאכולبشر
ושלא לשתוין. נטפל להם רבי יהושע, אמר להם בניי (תלמידי) מפני מה אין אתם אוכליםبشر
ואין אתם שותים יין ? אמרו לו — נאכלبشر שמןנו היי מקריבים על גבי מזבח ועכשו בטל ?
נשתה יין שמנסכים [שופכים] על גבי המזבח ועכשו בטל ?
אמר להם [ר' יהושע]: אם כן לחם לא נאכל ... פירות לא נאכל שכבר בטלו ביכורים... מים לא
נשתה שכבר בטל ניטוך המים. שתקו . אמר להם: בניי , בואו ואומר לכם, שלא להתאבל כל
עיקר (בכלל) אי-אפשר שכבר יותר מידי אי-אפשר שאין גוזרים גזרה על
הציבור אלא אם כן רוב הציבור יכולם לעמוד בה... אלא כך אמרו חכמים: סד [מוסיד] אדם את
ביתו בסיד ומשייר [משאיר] בו דבר מועט [קטע שאינו מסיד]

(מעובד על פי תלמוד בבלי, בא בתרא, דף 5, עמוד ב)

- הסבירו על פי הקטע ועל פי מה שלמדתם שתיים מן התגבות של העם על חורבן בית המקדש.

(20 נקודות)

ב. על פי הקטע הסבירו כיצד רבי יהושע להתמודד עם חורבן בית המקדש.

הציגו באמצעות שתי דוגמאות כיצד ניתן לבנות מחדש לעם היהודי להתמודד עם החורבן ?

(30 נקודות)

ב鹹לחה!